

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری
مرجع تصویب: هیات عمومی دیوان عدالت اداری
شماره ویژه نامه: ۷۶۱

چهارشنبه، ۲۰ اسفند ۱۳۹۲

سال هفتاد و یک شماره ۲۰۳۹۶

رای شماره ۱۹۲۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال نامه شماره ۱۴۹۰۰/۹۲/۲۲۲ - ۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

شماره ۹۲/۱۰۶۰ تاریخ دادنامه: ۴/۱۲/۱۳۹۲ شماره دادنامه: ۱۹۲۰ کلاس پرونده: ۹۲/۱۰۶۰ ۱۶/۱۲/۱۳۹۲

مرجع رسیدگی: هیات عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: معاون حقوقی، مجلس و تفریح بودجه دیوان محاسبات کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال نامه شماره ۱۴۹۰۰/۹۲/۲۲۲ - ۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

گردش کار: معاون حقوقی، مجلس و تفریح بودجه دیوان محاسبات کشور به موجب درخواست شماره ۲۰۰۰۰/۱۳۹۲-۸۸۹/۱۰/۲۲ ابطال نامه شماره ۱۴۹۰۰/۹۲/۲۲۲ - ۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که: «احتراماً، در خصوص نامه شماره ۱۴۹۰۰/۹۲/۲۲۲-۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور همان گونه که مستحضرنند:

۱- مطابق ماده واحده قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده مصوب سال ۱۳۹۲، از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون کلیه محدودیتهای مقرر در قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب سال ۱۳۷۲ و اصلاحات آن و سایر قوانین که بر اساس تعداد فرزند برای والدین شاغل یا فرزندان آنان ایجاد شده است، لغو می شود.

تبصره ۱- دولت می تواند هر پنج سال یک بار، با توجه به نتایج سرشماریهای عمومی نفوس، ترکیب جمعیتی و شاخصهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی در چهارچوب سیاستهای کلی نظام و با رعایت شاخصهای مندرج در قوانین برنامه پنج ساله با ارائه لایحه به مجلس شورای اسلامی نسبت به برقراری امتیازات یا ایجاد محدودیتهای براساس تعداد فرزندان اقدام کند.

تبصره ۲- به دولت اجازه داده می شود مرخصی زایمان مادران را به نه ماه افزایش دهد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند.

۲- به موجب بند (۱) تصویب نامه شماره ۹۲۰۹۴/ت/۴۶۵۲۷-هـ - ۱۹/۴/۱۳۹۲ هیات وزیران، مدت مرخصی زایمان (یک و دو قلو) زنان شاغل در بخشهای دولتی و غیردولتی نه ماه تمام با پرداخت حقوق و فوق العاده های مربوط تعیین می شود. همسران افراد یاد شده نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار می شوند.

بر همین اساس مستند به حکم مندرج در ماده واحده قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده مبنی بر لغو کلیه محدودیتهای مقرر در قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب سال ۱۳۷۲ برای «والدین شاغل»، مرجع ضمیر «همسر آنان».

در تبصره (۲) ذیل ماده واحده مزبور، مادران شاغل بوده و حکم بند (۱) تصویب نامه شماره ۹۲۰۹۱/ت/۴۶۵۲۷-هـ - ۱۹/۴/۱۳۹۲ هیات وزیران، استحقاق پدران در بهره مندی از دو هفته مرخصی اجباری تشویقی، منوط به اشتغال مادران است. مع الوصف مفاد بند (۳)

نامه شماره ۹۲/۲۲۲/۱۴۹۰۰ - ۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور مبنی بر تعلق مرخصی دو هفته به کارکنانی که همسران آنان شاغل نبوده و خانه دار می‌باشند مغایر قانون و تصویب نامه اخیرالذکر ارزیابی می‌شود.

بنا به مراتب در اجرای مواد (۱۲) و (۱۳) قانون تشکیلات آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، ابطال بند (۳) نامه شماره ۹۲/۲۲۲/۱۴۹۰۰ - ۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور از زمان صدور مورد استدعاست.

متن نامه مورد اعتراض به قرار زیر است:

«سازمان تبلیغات اسلامی

اداره کل امور اداری

موضوع: چگونگی اجرای قانون تنظیم خانواده

با سلام و احترام،

بازگشت به نامه شماره ۸۳۲۲/۱۹۲ - ۲۱/۷/۱۳۹۲ در خصوص نحوه اجرای قانون تنظیم خانواده مصوب مجلس شورای اسلامی به آگاهی می‌رساند:

۱- بر اساس نامه شماره ۱۹۹۶۱/۵۵ - ۴/۴/۱۳۹۲ رئیس مجلس شورای اسلامی، کمک هزینه اولاد طبق قوانین و مقررات به بیش از سه فرزند تعلق می‌گیرد.

۲- استفاده از مرخصی زایمان تا نه (۹) ماه برای زنان کارمند، مشروط به تأمین اعتبار از طرف سازمان مربوطه می‌باشد.

۳- کارکنانی که همسران آنان شاغل نبوده و خانه دار می‌باشند می‌توانند از مرخصی دو هفته تشویقی استفاده نمایند.

۴- اعطای چهارمین ماه مرخصی زایمان به زنان کارمند مشروط به رعایت ماده ۳ تصویب نامه شماره ۸۴۰۹/ت/۱۶۹۰۰ هـ - ۲۷/۹/۱۳۷۵ هیأت وزیران (مبنی بر ارائه گواهی نامه شیردهی از سوی پزشک متخصص اطفال و یا پزشک مراکز بهداشتی و درمانی همراه با شناسنامه شیرخوار برای احراز عدم استفاده از شیرخشک) خواهد بود.

علی رغم ارسال نسخه ثانی دادخواست و ضمائم آن برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری هیچ پاسخی از طرف شکایت واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به صدور رأی مبادرت می‌کند.

رأی هیأت عمومی

در تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت خانواده مصوب سال ۱۳۹۲ مقرر شده است « به دولت اجازه داده می‌شود مرخصی زایمان مادران را به نه ماه افزایش دهد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند.» نظر به این که مرخصی به افراد شاغل تعلق می‌گیرد و اشخاصی که شاغل نیستند اعطای مرخصی به آنها معنا ندارد و مرخصی زایمان نیز به زنان شاغل تعلق می‌گیرد که وضع حمل می‌کنند، بنابراین حکم مقرر در تبصره ۲ ماده واحده مبنی بر این که همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند ناظر بر مردان شاغلی است که همسر شاغل آنها وضع حمل کرده است با توجه به مراتب بند ۳ نامه شماره ۹۲/۲۲۲/۱۴۹۰۰ - ۲۹/۸/۱۳۹۲ رئیس امور حقوق و مزایا و مدیریت مشاغل معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور مبنی بر این که « کارکنانی که همسر آنان شاغل نبوده و خانه دار می‌باشند می‌توانند از مرخصی دو هفته تشویقی استفاده نمایند.» مغایر حکم پیش گفته مقنن است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود. با اعمال ماده ۲۳ قانون اخیرالذکر مبنی بر تسری ابطال مقرر مبحوث عنه به زمان تصویب آن موافقت نشد.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدجعفر منتظری